

CZUJNIE (20) *av*

czujnie (11), **czujno** (7), *czujnie a. czujno* (2); *czujnie Leop, Mącz, BielKron, Prot, ModrzBaz, StryjKron, Calep* (2); *czujno RejPs, RejJóz, RejZwierz, RejZwierc* (2), *GórnRozm*; *czujnie : czujno SkarŻyw* (3 : 1).

comp *czujni(e)j* (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI w.

1. *Uważnie, ostrożnie, przezornie, z dbałością, gorliwie, troskliwie, roztropnie, pilnie; vigilanter Mącz, Calep, Cn; expergite, vigilate Cn* (17) : Z ktorego porządku powołania y ten niemály pożytek przychodzi wpołpolłtwie/ iż drudzy [...] zá boiáźnią będą łye tym czuyniey wystrzegáć pijáństwą *GroicPorz n4; Leop 4.Reg 11/6; Vigilanter, Czuynie/ pilnie/ ostrożnie/ pieczołowicie. Mącz 496a; Prot C4; ModrzBaz 95; Włzakże mym zdánim to fię właśnie o Kacermiŕtrzách/ [...] á złe iády przekłétey náuki rossiéwáiácych/ rozumie: iż fię ich towarzysłtwá ták czuyno y ostro łtrzec mamy SkarŻyw 59; Pilnowáł vrzędu łwego czuynie SkarŻyw 291; StryjKron 350; Calep 1123a.*

Zwrot: »czujno spać, śpiácy« (5 : 1): *Dobry dzień panie Iozeph podobnos czuyno łpał Bom łlyłzáł zes łie wczora był barzo záfrałował RejJóz 18; RejZwierz 3v; Abowiem kto chce práwym rozumem łzáfowáć/ Iuž tám trzebá czuyniey łpáć á rzadko próznowáć. RejWiz 6v; RejZwierc 120; Więć przywiedzieli zbrodniá do źimney o wody Stárołstá/ iuž fię łtrzedz/ iuž czuyno łpáć musi. GórnRozm D2v; Calep 594b.*

Szeregi: »czujnie i pilnie« (1): *widzác łtárfzy iego prółty y gorácy do Bosłkich rzeczy vmyłł/ wyłłáł go [łw. Antoniusza] do Koimbry gdzie dołtawłzy požádanego pokoiu/ czuynie y pilnie ná włzeláką fię dołkonáłość cnot łług Bożych zbierał. SkarŻyw 542.*

»rządnie a czujnie« (1): *ktoregołmy cie [...] ná to kłięłtwo Litewłkie obráli/ ná kthorym iekli łie rządnie á czuynie záchowáwáć będyełz/ mozełz porównáć nie tylko s kłięžety/ ále y s krolmi BielKron 403v.*

2. *Nie śpiáć, czuwájáć; expergite, vigilate, vigilanter Cn* (2) : *Y łen mi przydz nigdy niemože przed łtáranim moim/ bo czuyno łiedzieć mułłę nie ináczey iáko płochy wrobl pod łtrzechą RejPs 148v; RejZwierc 171.*

3. *Czule, serdecznie, z uczuciem* (1) : *Czekałem tego czáłu záwždy/ czuynie wzdycháiáć do łiebie. SkarŻyw 115.*

4. [*Donośnie: Nawięłłzy Gołáb Grzywacz y łmácznieyłzy/ Miedzy Gołębmi y teź naznácznieyłzy. Bo czuyno bazą [lege: barzo] rad po łełie huká/ Łatwie go naydzie kto go iedno łzuka. CygMyłł B4v.*]

Synonimy: 1. ostrożnie, pieczołowicie, pilnie, rządnie.